

တၢ်တဲသကိးတၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲာ် (Dialogic reading) – တၢ်မၤတၢ်တဲသကိးတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးလံာ်လဲာ်

လာ Jessica Sidler Folsom, Ph.D.

ပှၤမၤစၢၤအိၣ်ပှၤယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဖိ (Assistant Research Scientist), Iowa တၢ်ဖးလံာ်လဲာ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါစၢၤ (Iowa Reading Research Center)

မိၢ်ပာ်ဒီးကိၣ်သရၣ်ခဲလၢာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ် တၢ်လိာ်တၢ်အရၢဒိၣ်လၢတၢ်ဖးပှၤဖိသ့ၣ်လံာ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ. [ဖိသ့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်ဒီးတၢ်ဆါဟံၣ်ဒၣ်လဲာ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒၣ်န့ၣ်လီၤ.](#) ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, တၢ်ဖးသိၣ်လံာ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကဲဘျးဒီးအလုၢ်အပှၤအိၣ်လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးတကပၤဒိၣ်န့ၣ်ဒီးတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတချးလၢတၢ်မံတၢ်ဂဲၤအဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်ထူၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤညါလၢနကဟံးန့ၢ်လံာ်လၢလံာ်စီၢ်အဖိခိၣ်, ဖးအိၣ်, ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်စ့ၤဘိဖဲတၢ်တဲပူကတၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အါအါလၢကယုထၢလံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်ဖိလၢတၢ်ဖးတၢ်တဲပူဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကမ့ၢ်လံာ်လၢပှၤဖိသ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံလီၤတၢ်ဆၢကတီၢ်အယုၣ်လၢအဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်လိာ်ဒီးတၢ်ဖးအတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၤလၢတန့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်န့ၣ်ကျဲအဒိလၢပှၤသးပှၤခဲလၢာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤသးပှၤယုထၢလံာ်, ဖးတၢ်တဲပူ, ဒီးသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တီခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုထၢလၢအကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဒီးလီၤသးခဲအါထီၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲာ်လၢအဘၣ်ထွဲခိဆၢလိာ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်တဲသကိးတၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တဲသကိးတၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲာ်န့ၣ် ပၣ်ယုၣ်ဒီးပှၤသးပှၤဒီးပှၤဖိသ့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးလိာ်သးလၢတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဖးဝဲတဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးလိာ်သးအံၤ ပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဒုးန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဝီၢ်ဩအသိ, မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်တဲကျိၣ်ဘျးဘျးဆီဆီ, တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်တဲပူတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၤ, ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တဲကျိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲမိၢ်ပာ်ဒီးကိၣ်သရၣ်ရဲၣ်ကျဲမၤတၢ်တီၢ်ကျဲဒီးမၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်တဲသကိးတၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲာ်အခါ, တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဟ့ၣ်က့ၣ်လၢတၢ်အံၤကမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တုၤလီၤတီၤလီၤလီၤဆိဆိ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ကွဲးလံာ်ကွဲးလဲာ်, တၢ်ကတီၤကျိၣ်, ဒီးတၢ်ဒီးစးလၢတၢ်မၤက့ၢ်ကိၣ်ဖိအတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အရၢဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်, တၢ်အံၤမၤစၢၤတၢ်အဒိလၢပှၤဖးလံာ်ဖးလဲာ်လၢအဂ့ၤတဂၤန့ၣ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးလံာ်လဲာ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဖးဝဲအခါဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တဲသကိးတၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲာ်တဖၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်ထဲလၢပှၤဖိသ့ၣ်သးစၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်ပၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ဖးလံာ်လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဂီၤလၢကတီၢ်ဆိကိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် (Whitehurst et al., 1988), တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါလဲာ်လဲာ်ယဲာ်ယဲာ် မၤအါထီၣ်တၢ်စူးကါအိၣ်လၢပှၤသးန့ၣ်အဂၤတဖၣ်အဂီၢ်ဒီးပှၤအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးပၣ်ယုၣ်ဒီးပှၤကိၣ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲ (What Works Clearinghouse, 2010) , ပှၤဖးလံာ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲလၢတၢ်ဖးလံာ်လဲာ် (Swanson et al., 2011), ဒီးပှၤမၤလိမၤအဲကလံးကျိၣ်တဖၣ် (Brannon & Dauksas, 2014) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်အပတီၢ်လီၤဆိတဖၣ်လၢတၢ်တဲသကိးတၢ်လၢတၢ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်အပူၤ

တၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်တဲသကိးတၢ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်အလုၤအလၢန့ၣ် ပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဖးဝံၤဖးက့ၤလံာ်တဘျီယိးဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲခိၣ်ဆၢလိာ်သးလၢ တၢ်သံကွၢ်သၢပတီၢ်အကပိာ်ကယ (Flynn, 2011) န့ၣ်လီၤ.

- **အပတီၢ် ၁** တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ဂံၢ်ခိၣ်ထံး “wh” တၢ်သံကွၢ်အကလုာ် ပညိၣ်တၢ်မနုၤလၢတၢ်ထံၣ်အိၣ်တဘျီယိး သ့ (မ့တမ့ၢ် ဖး) လၢတၢ်ကွၢ်အပူၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အပတီၢ် ၁ ပၣ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤဝီၤညါအသိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ, ဝဲတၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်ဂီၤအခါ, ပုၤသးပုၤလၢအဖးလံာ်ကသံကွၢ်, “ဆၣ်ဖိကိာ်ဖိအံၤအိၣ်ဒီးအခိၣ်လၢန့ၣ်လဲၣ်တကလုာ်လဲၣ်.” န့ၣ်လီၤ. ဝဲအံၤပုၤသးပုၤကွၢ်ဝဲတၢ်စံးဆၢလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲး, အဘၣ်အတီၢ် လၢကမၤအါထီၣ်ပုၤဖိသ့ၣ်အတၢ်ကတီၢ်ဝီၤညါန့ၣ်လီၤ.
- **အပတီၢ် ၂** တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သံကွၢ်လၢအဘၣ်အကမၤတအိၣ် ဒီးဘၣ်တၢ်စူးကါအိၣ်လၢကယုၤန့ၣ်ပုၤဖိသ့ၣ်အတၢ်စံးဆၢန့ၣ်လီၤ. အဒိ, ပုၤသးပုၤလၢအဖးလံာ်ကသံကွၢ်အိၣ်, “မ့ၢ်တၢ်မနုၤကဲထီၣ်အသးလၢတၢ်ပူၤအသးန့ၣ်အံၤလဲၣ်.” ဝဲအံၤပုၤသးပုၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါပုၤဖိသ့ၣ်လၢကဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤ. တၢ်လၢအဝဲဆိကမိၣ်ဝဲဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ် ဒီး ထုးထီၣ်တၢ်အိၣ်ပညိၣ်လၢတၢ်ကွၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- **အပတီၢ် ၃** တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်န့ၣ် အပတီၢ်ထီၣ်ထီၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါဝဲတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် နိသိးတၢ်ကွၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤဒီးတၢ်တဲပူၤအဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ, ပုၤသးပုၤလၢအဖးလံာ်ကသံကွၢ်အိၣ်, “မ့ၢ်မတၢ်ပုၤအရူၤဒိၣ်ကတၢ်ဒီးအဝဲတၢ်ဘၣ်ဝဲလဲၣ်.” တၢ်အံၤကပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢအမၤယံၤပုၤကွၢ်ဖိလၢတၢ်ကွၢ်ဒီးဘျးဝဲန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်အိၣ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ, “တၢ်အံၤမ့ၢ်ကဲထီၣ်အသးဒီးန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ကတၢ်ဘၣ်လဲၣ်.” န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤဆိလၢကျဲလၢအဘၣ်ဒီးတဘျီအဘၣ်စၢလၢကစူးကါ တၢ်တဲသကိးတၢ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်

တၢ်တဲသကိးတၢ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်...

- **တမ့ၢ်** “ကွၢ်သရၣ်ဖး, ပုၤကွၢ်ဖိခိၣ်ကန့ၣ်” ဘၣ်
- **တမ့ၢ်** ကွၢ်သရၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဘၣ်
- **တမ့ၢ်** တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်အဆၢလၢတၢ်ကျၢ်တၢ်တၢ်ကွၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်အကတၢ်ဘၣ်
- **တမ့ၢ်** ထဲလၢပုၤကွၢ်ဖိသးစၢ်ကဲၣ်ဆိးတဖၣ်အဂီၢ်ခိၣ်ဘၣ်.

တၢ်တဲသကိးတၢ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်...

- **မ့ၢ်ဝဲ** တၢ်ခိၣ်ဆၢဘၣ်ထွဲလိာ်သးယၢ်ခိၣ်ယၢ်ခိၣ်
- **မ့ၢ်ဝဲ** ပုၤကွၢ်ဖိအတၢ်ပညိၣ်အလီၢ်
- **မ့ၢ်ဝဲ** တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်ကျၢ်တၢ်ဒီးတၢ်ဟံဖျါထီၣ်တၢ်ကွၢ်အိၣ်ပညိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်ဒီးတၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒိတခါ
- **မ့ၢ်ဝဲ**တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢကရဲၣ်ကျဲလီၤတၢ်လၢတၢ်ပလီၢ်သးအပူၤ
- **မ့ၢ်ဝဲ** လၢပုၤကွၢ်ဖိလၢတီၢ်ပတီၢ်ခဲလၢာ်အဂီၢ်

တၢ်မၤအကျဲသန့တခါလၢအအိၣ်ဟံၤစၢအသးလၢ ကပၤဆၢတီခိၣ်ရိၣ်မဲထါယၢ်တၢ်သံကွၢ်သၢခါလၢ တၢ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်သကိးလၢ တၢ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်အပူၤဒၣ်လဲၣ်, တၢ်အရူၤဒိၣ်ကတၢ်ခံခါလၢဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်အါခိၣ်ဖျိ လံာ်မဲၣ်ဖျါကွၢ်ဖုၣ်အသး [CROWD](#) ဒီး [PEER](#) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခံခါလၢအံၤဘၣ်တၢ်ကျၢ်ဘၢလံအိၣ်လၢ IRRC ဘျီးတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအပူၤကွၢ်တဖၣ်အပူၤ, ဒီးတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအံၤကမၤဘၣ်တၢ်မၤလဲၢ်မၤအါထီၣ်အိၣ်လၢတၢ်မၤအကျဲသန့တခါအဖိခိၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢအဂၤလၢ ကမၤစၢတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲလီၤတၢ်လၢတၢ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်လၢတၢ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ်လီၤ.

ကျွန်ဘာတတ်သင်ကွန်ထီယာဒ်အကလုာ်ကလုာ်ဒီး CROWD

CROWD နှင့်တတ်စူးကါအီလော တတ်ကသုာ်နီာ်ထီာ်ကွာ်တတ်သင်ကွန်အကလုာ်တဖာ်လောတတ်ကသင်ကွန်အီ - မလောပွဲအီ, မလောပွဲ နီာ်ထီာ်ကွာ်, အီးထီာ်-ကျွန်တတ်, “wh” တတ်သင်ကွန်တဖာ်, ဒီးတတ်ဒုာ်စာနီာ်လီ. တတ်မလီအီထီာ် CROWD နှင့်မုာ်ဝဲ CROWD-HS, လောတတ်စူးကါအီလောကဟ့ာ်ဂံာ်ဟ့ာ်ဘါ တတ်ဒုာ်စာတတ်တုာ်လီတီလီ (distancing prompts) လောအဘဉ်ထွဲဒီး ဟံာ်ဒီးကွဲနီာ်လီ. တတ်တဖာ်အံမုာ်ဝဲ CROWD-HS တတ်သင်ကွန်အဒီတဖာ်လော *The Three Little Pigs* တတ်တဲပူလောအမံဟူ သုာ်ပျါအဂီာ်နီာ်လီ.

တတ်သင်ကွန်အလောအပွဲ - “ယသးဒိာ်, ဒီးယသးဒိာ်, ဒီးယ _____.”

တတ်စံးဆာ - ယကမလီပျါနဟံာ်.

တတ်သင်ကွန်လောတတ်မလောပွဲနီာ်ထီာ်ကွာ်တတ် - ဟံာ်ဖဲလဲာ်တဖျာ်လောထွံာ်မံအာတဖုမလီပျါအီတနီာ်လဲာ်.

တတ်စံးဆာ - ဟံာ်လောတတ်ဘီအီဒီးဟံာ်ကုာ်လိာ်တဖာ်လီ.

တတ်သင်ကွန်လောအဘဉ်ကမာ်တအိာ် - ဘဉ်မနုာ်အယိနဆိကမိာ်လောထီးဖိအဒိာ်ထံးတဖုဘီအဟံာ်ဒီးလီာ်ဘိလဲာ်.

တတ်စံးဆာ - ညီလောတတ်ကဘီအီလီ. အဝဲကုာ်လီ.

“Wh” တတ်သင်ကွန် - ဆဉ်ဖိကီာ်ဖိမနုာ်တကလုာ်အိာ်လောထီးဖိတဖာ်အလီာ်ခဲလဲာ်.

တတ်စံးဆာ - ထွံာ်မံ.

တတ်ဒုာ်စာ - ဖဲထွံာ်မံလုာ်ကျဲးစးဖိာ်အဝဲသုာ်အခါနီာ်, နဆိကမိာ်လောထီးတဖာ်ကတုာ်ဘဉ်တတ်ဒ်လဲာ်.

တတ်စံးဆာ (တတ်စံးဆာကလီဆီ). ပျါတတ်, သးထီာ်, သးအုး

တတ်သင်ကွန်လောဟံာ် - နမုာ်ဘီထီာ်တတ်ဂဲလီာ်ကွဲဟံာ်ဖဲဟံာ်နီာ်, နကဘီဟံာ်ဒ်လဲာ်တကလုာ်လဲာ်.

တတ်စံးဆာ (တတ်စံးဆာကလီဆီ). သုာ်ဟံာ်, ယုာ်ဒဲ, တိာ်

တတ်သင်ကွန်လောကွီ - ထွံာ်မံမုာ်ပုာ်မနုာ်မယာ်တတ်လီ. အဝဲအသးကုာ်ထီးဖိသုာ်လီ. ပုာ်မုာ်မနုာ်မယာ်နာဖဲကွီနီာ်န ကြးမတတ်မနုာ်လဲာ်.

တတ်စံးဆာ (တတ်စံးဆာကလီဆီ). တဲကွီသရုာ်. တဲအဝဲသုာ်လောကအိာ်ပတုာ်. ဟံာ်ကွီအဝဲသုာ်.

တတ်ဟ့ာ်ဂံာ်ဟ့ာ်ဘါတတ်တဲသကိမ်းတတ်အီထီာ်ဒီး PEER+PA

CROWD-HS နှင့်ကဲထီာ်တတ်မလောလောတတ်သုာ်နီာ်ထီာ်တတ်သင်ကွန်အကလုာ်လောတတ်ကသင်ကွန်အီအဂီာ်, ဘဉ်ဆဉ်သုာ်နီာ်ထီာ်လော တတ်အရဲဒိာ်နီာ်မုာ်ဝဲ တတ်ဟ့ာ်ဂံာ်ဟ့ာ်ဘါတတ်တဲသကိမ်းဘဉ်ယးဒီးတတ်ကွဲ, တမုာ်တတ်ဟ့ာ်ဂံာ်ဟ့ာ်ဘါလောတတ်ကစံးဆာတတ်စံးဆာတ ဖျာ်တဖာ်ဘဉ်. PEER (ဟ့ာ်ဂံာ်ဟ့ာ်ဘါ, သမံထံ, မလီထီာ်, ဒီး ကဒီးတဘျီ) တတ်မအကျဲသနုာ်လောတတ်စူးကါအီသုာ်လောကမာ စာပုာ်သးပုာ်တဖာ်လောကဟ့ာ်ဂံာ်ဟ့ာ်ဘါတတ်စံးဆာလောအဒိာ်ယိာ်ထီာ်နီာ်လီ. တတ်မအီထီာ် PEER နှင့်မုာ်ဝဲ PEER+PA, လော အညီနုာ်ဒုးသုာ်နီာ်ထီာ်ကဒါကုာ်ပုာ်သးပုာ်လောကပကြာပုာ်ထီာ်လော ကသးစဲလောတတ်တုာ်ပိာ်တုာ်ပိာ်သကိမ်းတတ်အပုာ်ဒီးမလောပုာ်ဖိ သုာ်လောကဟံာ်ပျါထီာ်တတ်စံးဆာဒီးမုာ်တတ်လောအလောပုာ်ဒီးအဒိပညီနီာ်လီ. တတ်ဂုာ်မိာ်ပုာ်တဖာ်အံ ဘဉ်တတ်စူးကါအီလောတတ်တဲသကိမ်း တတ်ဒီတကတီာ်ဒီးပုာ်ထီာ်နီာ်လီ. တတ်အံမုာ်တတ်စူးကါ PEER+PA အဒိဒီး CROWD-HS တတ်သင်ကွန်အကျါတခါလောထီးနီာ် လီ.

ဟ့ာ်ဂံာ်ဟ့ာ်ဘါပုာ်ထီာ်လောကတဲတတ်တမံမံဘဉ်ယးဒီးလံာ်နီာ်လီ.

ပုာ်သးပုာ် - ဆဉ်ဖိကီာ်ဖိမနုာ်တကလုာ်အိာ်လောထီးဖိတဖာ်အလီာ်ခဲလဲာ်.

ပုၤဖိသၣ် - ထံၣ်မံၤ.

သမံထံပုၤဖိသၣ်အတၢ်စံးဆၢတက့ၢ်.

ပုၤသးပုၤဆိကမိၣ်ဒၣ်အတၢ်, “မ့ၢ်, ထံၣ်မံၤ, ဘၣ်ဆၣ်ပမၤအါထီၣ်တၢ်စံးဆၢသ့ဝဲလီၤ.”

မၤထီၣ်ပုၤဖိသၣ်အတၢ်စံးဆၢတက့ၢ်.

ပုၤသးပုၤ - မ့ၢ်, ထံၣ်မံၤလၢအအါဒီးဖးဒိၣ်တၢ်တၢ်!

သံက့ၢ်ကဒီးတဘျီတက့ၢ်.

ပုၤသးပုၤ - ဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိမနုၤတကလၢအိၣ်လၢထိးဖိတဖၣ်အလီၢ်ခဲလဲၣ်.

ပုၤဖိသၣ် - ထံၣ်မံၤလၢအအါဒီးဖးဒိၣ်တၢ်!

ပတြၢဒီးစူးကါပုၤဖိသၣ်အတၢ်စံးဆၢ.

ပုၤသးပုၤ - မ့ၢ်လီၤ! ထံၣ်မံၤအဖးဒိၣ်တၢ်အိၣ်လၢထိးဖိသၢ်အလီၢ်ခဲလီၤ. နသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်တဲပုၤဂ့ၤမးလီၤ! နမ့ၢ် ထံၣ်ထံၣ်မံၤအဖးဒိၣ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ကတုၢ်ဘၣ်ဒ်လဲၣ်.

ပုၤဖိသၣ် (တၢ်စံးဆၢကလီၤဆီ), ယကပျံးတၢ်ဒီးယုၢ်ကွံာ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိဝီၤဩဒိဖျိတၢ်ဖးတၢ်ကတိၤသကိးအဖီခိၣ် (Teaching Vocabulary Through Dialogic Reading)

မ့ၢ်တၢ်မၤသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်ဖးတၢ်တဲသကိးလၢအမ့ၢ်တၢ်ပညိၣ်လၢအရူၤဒိၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤအါထီၣ်ကိၢ်ဖိအတၢ်ကတိၤကျိၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, လီၤဆီဒၣ်တၢ်ဝီၤဩတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤအကျဲတဘျီလၢတၢ်န့ၣ်လီၤမၤယုၢ်သကိးတၢ်လၢတၢ်ကတိၤဆိတၢ်သိၣ်လိလၢတၢ်ဖးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤလၢဝီၤဩအရူၤဒိၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးအိၣ်ဒီးတၢ်အပတီၢ်ဘၣ်ယးတၢ်သံက့ၢ်သံဒီးလၢတၢ်မၤညိၣ်ထီၣ်တၢ်တဲသကိးလၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်အဝဲန့ၣ်ညိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ယးဝီၤဩအတၢ်ကတိၤဖျၢၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်သၢပတီၢ်-

- **အပတီၢ် ၁** တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်တဖၣ် (words) မ့ၢ်ဝဲဝီၤဩတၢ်ကတိၤဖျၢၣ်အခိၣ်ထံးတဖၣ်ကြးမ့ၢ်ဝီၤဩလၢတၢ်တုၢ်လိၣ်အိၣ်သ့ဒိၣ်ဖိသၣ်အတၢ်တဲဖျါထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အပတီၢ် ၁ လံာ်မဲာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်လၢထိးဖိသၢ်တၢ်တဲပုၤအပူၤလၢအပၣ်ယုၢ်ဒီး-ဟံၣ်, ထိး, ထံၣ်မံၤ န့ၣ်လီၤ.
- **အပတီၢ် ၂** တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်လၢအကဲထီၣ်သးအါဝဲလၢတၢ်ကွဲးအပူၤခဲအံၤခဲအံၤလၢပုၤလၢအစူးကါပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤအကျိၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်တဖၣ်အံၤကြးဘၣ်တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိလၢတၢ်မၤအါထီၣ်ဝီၤဩအတၢ်ဂံၢ်စၢ်လၢအဘၣ်တၢ်တဲဖျါထီၣ်ခိၣ်ဖိသၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အပတီၢ် ၂ လံာ်မဲာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်လၢထိးဖိသၢ်တၢ်တဲပုၤအပူၤဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကမ့ၢ်လၢပုၤနီၣ်ဒိၣ်အဂီၢ် (တၢ်တဲတနီၤလၢပုၤအပူၤလၢအပၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်လီၤဆီလၢထိးအခိၣ်ထံးတၢ်တဲပုၤအပူၤအဝဲကိၢ်လၢထိးဖိသၢ်အကဲပျါန့ၣ်လီၤ.)
- **အပတီၢ် ၃** တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အဘၣ်ကဝီၤလီၤဆီဆီဒီးမ့ၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်မၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်အဂ့ၤကတၢ်ဖဲလၢတၢ်ဂ့ၢ်အခိၣ်တီၤအလီၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ကတိၤလံာ်ဖျၢၣ်လီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဲထီၣ်အသးစူးဒိၣ်မးလၢထိးဖိသၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်တဲပုၤအပူၤတၢ်လၢ အတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျါအါလၢတၢ်ဂ့ၢ်အပူၤလၢအပၣ်ယုၢ်ဒီးတၢ်အပတီၢ် ၃ တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်လၢ အမ့ၢ်အးခိၣ်အပိးအလီၤလၢထိးဖိသၢ်တၢ်တဲပုၤအစူးကါဝဲ- တပူၢ်မၤဘျီတၢ် (trowel) န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တဘၣ်တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်တနီၤကဘၣ်တၢ်စူးကါအိၣ်ဖဲလၢတၢ်ဖးတၢ်ကတိၤသကိးအကတီၢ်, တၢ်လၢအရူၤဒိၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကဘၣ်ပလီၤဝဲသ့ၣ်ပလီၤသးဘၣ်ယးတၢ်ဟံၣ်ဖျါဒီးတၢ်ကတိၤဆိတၢ်သိၣ်လိလၢတၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်လၢအမတၢ်တဘၣ်ဝဲကိၢ်ဖိအတၢ်နီၣ်ပာ်လၢလံာ်ဖးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဖးတၢ်ဖိလၢအမ့ၢ်ပုၤနီၣ်ဒိၣ်တဖၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်သ့ဝဲလၢတၢ်အပတီၢ် ၂ တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤ

ရှၢ်တၢ်, ဝဲအံၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ပိညါဝဲကိၣ် (Washington, DC: Institute for Education Sciences). ဘၣ်တၢ်ယုမၤ န့ၢ်အိၣ်လၢ <http://ies.ed.gov/ncee/wwc/InterventionReport/136>

Whitehurst, G. J., Falco, F. L., Lonigan, C. J., Fischel, J. E., DeBaryshe, B. D., Valdez-Menchaca, M. C., & Caulfield, M. (1988). မၤရှၢ်ထီၣ်ကိၣ်တၢ်လဲထီၣ်လဲထီၣ်ခိဖျိတၢ်ဖးလံာ်တၢ်ဂီၤ. တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်သးအတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ် ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ပိညါ (*Development Psychology*), 24, 552-559. doi: 10.1037/0012-1649.24.4.552